

САНА ОЛОХ

СССР Чуралчятаабы райкомун уонна үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаабы Советын органа

ЭЙЭ УОННА БИИРГЭ
ҮЛЭЛЭЭНИН ИНИН

Сэбилтэншини элнн уюулаһы-
гир сүүрүн соругунаа, аан дөйлү-

А. Н. Брежнев СССР Верховнай Советын Президиумун татна Советский правительство ааттарымтан Франция Президент В. Жискарь д'Эстени Советский Союзка официалнайлык ыалдыттырылгас ыгырда. Франция Президент ыгырыны астынан туран млыне.

CCTA

„СОЮЗ-16“: КӨТҮҮ ТҮМҮКТЭННЭ

Алты суукка устата ситонуллубут орбитальнай кутуу хаммытыгар сана тиксінэр агрегат уонна нини автоматикатын, ориентация, олугу хааччыбыы уонна хамсааһыны спайлар системалары бэруобалааһын ытыллыһыннылар. Ити 1975 сыллаахха «Союз» уонна «Аполлон» космическай хараабыллар космоска тиксіннэрлэрин көрдөбүлэрингэр сеп түбэһиннэриллиэ.

Кэлэр сэлгитэ ойгоһулуоххааа көсмичеккай эксперимент усулуобуйаларагар адыс чугаһа-тылдыбыт усулуобуйаа ыһтылдыбыт көтүү ба-ры этиптарыгар «Сом-16» хараабыл система-лара уонна кийиэхэ туруоруллубут аһшатура сөһтөөхтүү үлээстиптэр.

CCTA.

ССРС космонавт-лётчик, Советской Союз Героя «Союз-16» космической хараабыл командира полковник **Анатолий Васильевич Филিপченко**.

ССРС космонавт-лётчик, Советский Союз
Герой «Союз-16» космический хараабын борт-
пилот Николай Николаевич РУКОВИШНИ-
КОВ

В. ЧЕРЕДИНЦЕВ, А. ПУШКАРЕВ фотолара

ПЯТИЛЕТКАНЫ БЫҢААРАР КЫСТЫК

И. П. ЛИСТИКОВ, ССКП райкомун бастаңы секретара

Үүнээс сая улахан эппинтээх
соруутарын ситиһинилээхтик то-
доруу общественнай суаһу бы-

Туох ханнык линияа, общественнай сүөһү өлүүтэ салганан тахса турар. 1974 сыл 11 ыйыгар оройуонтаа 970 ынах сүөһү коньһуона өллө. (былырынныгытаагар 212 тобонон элбэх). Итинтэн кыстык икки ыйыгар 213, өбүтөр былырынныгы кыстык туһалаһаах хаминээдөр 82-нэн элбэх сүөһү туораата. Быыл аңарда Субуруускай атынан совхозта (кылабына

Иккинчиси, орош таъаим-
тибларга бориш ыйзааны
збиллине быларынгытаар
таннары тустан, холебур, Бар.
Марк затынан совхозка (кыла
бынай зоотехник Василий Е. Е.
— 2,1 кг-нан, Субгруска
затынан совхозка — 4,8 кг-нан
Оттои привес оройуш урднэ
бирдин бороонго ортуна

Үүт нямдугар Субуруускай аатынан совхоз (директор Жебсаин В.Х., партком секретари Кривошапкин А.М.) ордук намынах "көрдөрүүлөх, Эрилин Эристинин аатынан совхозтаарар быллаллаах ынахтара 925-нөн аайах эрээри, субуруускайдар бийыл 11 ыйга эрилкөтөрүсөөр паловейунан 9 тоннанан арайла үүтү ыттылар. Бу совхозка бийи фүражний ынахтан маһын былырчыгычтаарар 29 кг-нан

Сүүнү үлэһиттэрин кытары
үлэ олхоттох партийнай тарыя-
тадар, сельсоветтар исполкома-
рын, совхозтар салааларын
уонна специалистарын өтүлүртү-
тэн ситэтэ суох ытыллар. Кы-
тык мыйдарытар бириднн ферм-
ларынан, эбнн аһылыгы баама-
нир эвеналарынан, сүөсүһүттэ-
ринэн уонна механизатордары-
нан быһаччы сорууттар чуолкай.

(Бүтүүтүн 2-с стр. көр).

Райсовет исполкома Велугин сельсоветын тэрийэр-маассай үлэтигэр таһаарылыныт итэртэри туоратарга билиэччи соруктары түбүтүлэ.

УОТУ ОРТОТУНАН, ҮЛЭНИ ҮӨҮНЭН

К ИИИ 14—15 «аастаар» дорбонд уоранн торообут-уоскабиг Соловьев ийилягиг Советин исполкомугар секретар-лабыга, онтон советушта комитетигар инспекторлабыга.

1941 жыл сайыныгар, Чурач-нага сел.ИО бирабылманын атын председателинэн үлэни смалдан, динарска илан Мырыла Амма-ыгар кииран сыннанан истари-га Ийе дойдуттар немейкай-фашисткай халабырдыгтар тү-күнүү саби түспүттө. Олук харастан, кыыйла-абаран Ийе-сирин комускуу барарга дуу-лустуга. Армияга манайгы ыгырылымыга бирге уоскабиг, доннорун кытта оройуон кил-пигар тахсылыкта. Ол эрээрн кинини ыппатахтар.

Эер патриот фронтга барарга былаарылыкта улам кытаатан испитте. Онон Иркутскайлаары военкоматтан сылдаар майор ко-метунан партия чилиэнитер кан-дидат армияга ыгырыллар буол-бута.

Улуунук айаннан Маль-тинир суол станцияггар тий-бигтаригер Николайы штабга ыгырыллар уонна едидерскай аскулалада үөрөхкө хааларга ыппаттар. Оттон кини ис бира-та арбаа дикки ааба туруу эте.

Нижне-Удинскайга тийиан уоранн кавалерийскай эша-лону кытта дэ фронтуур. Алта хонон Москвага чугабаан ийиан бомбалаабыкта түбөннөр, айианарын түүн салтыллар. Ити тийиан сөтинини 8 күнүгөр икөөх кавалеристарын көрсөп, сөрингэ бастагы сүрөхтөннел-рин ылаалар. Нөгүе күнүгөр эмне кыргыспытара, фашистар сүтүктөнөн куоннуттара. Бир офицер быстан хаалбытын Хом-подоен күйө көтүтөн ылыкта уонна, немец бастиялгытар тү-нөрин кытта, түннөри мтан кэ-биелитте.

И ТИТЭН ИЛА күннөри-түтүннэри быыстала суох киирситер буолаллар. Бирдэ-старша лейтенант Жинин 10 кавалеристара разведкага барал-лар. Улахан куол угуор өстөөх үс бөлөкүнөн олооро биллэре.

Бийиһинэр икки аты хайдан хомуунан туорууллар. Никола-йы немейтар штабтарын утары сытыларан баран, дьонно ааба тураллар.

Ракета сырдатарыгар көрдө-буно, штаб дэме букатын чугас-эти. Икки саллаат харабыллыг-сымдыллар. Алн анылыныгары-на дьоннор тоболоро алаарынча-бар. «Итиман» дикан бири-кээс баар буолан, Хомподоен-ручней пулеметун аан икки туһаайан баран сынныта. Дьонно тожон ийиан атадыттан тирлан ыгыран аспыттар. Ол бийи-мөргө штаб дьондо аабах киһи кэлбит. Киирээри ааны алаал-рын кытта уот сырдыгар өрү-сүлөн бийр саппаас дыскалаадын толору таһаарыт. Туора-наары өхтүү, айдаан бөргө буолбут, аан алааас хаалбыт.

Бийиги көһөбит туран сүүр-бүт. Ракетанан сырдата-сырдата ытталалыттар да таппатахтар. Хомуска түһөн дьонун сиппит.

Куолу туораан көтүс үрдүгэр турар бийр дьондо кииран уму-бахха көрбөйбүттэр. Ол сытта-хтарына өстөөхтөр дэме түнүк-төрин, өһөхтөрүн төбүтэ ытла-лабыттар.

—Умубахха олорон эһигиттэ-бириккөһи көһөн маарын ким кытта дикан ирдэбил буолбута. Онуоха мин икки дьскам бүтүн-нөрин көрдөрбүтүм, ыппыппын эһигитерим,—дир биллэин Ни-колай Николаевич.—Ол буруй-бун бу сага көспийбин. Ойно-кырача уонча фронт, баар, бийр эмэ үрдүк сөлөлөөбү дараны со-йуһуут бөлүөхтээхпиз.

Разведчиктар чугас пулемет, саз бөргө тыһаан баран тохто-бутугар көрбөйбүт сирдэриттэн тахсан көтүскө киирбиттэра, байаларын дьоннор, кэлбиттэр эте...

Н. Н. Хомподоен сулууспала-дыт иккис кавалерийскай кор-пуна кална бастагы гвардейскай кавалерийскай корпус аатын ыл-быта. Киниэхэ Москваны көмү-сүүр үрдүк чинс сүктөриллби-тэ. Корпус буюйушара столица түһүлэр геройдуу турууларга ан-даар биэрбиттэра, таһыатынан

ыгырыла таһаарыттар.

С ТООХ Серпухов куорат хо-туулуу-арбаа өттүтөн Москвага төгө ааһаан киирэгэ сорумжуга. Хаан тохтуулаах дьуктордөх киирсин кууһурдөр-кууһурбута. Бийиһинэр өстөөх сүтүгү көрбөккө санаттан-сага кууһу бырадан, ыар сыа-нанан да буоллар, хардыр өх-сөн испиттэра.

Ол хабыр халсыһыларга сазга буюйушар көрсүннэра бэ-дигетимтэ. Серпухов туһаа-былыгыгар көккөлөбө чааттарга Хомподоен бийр дойдулаахтара П. Илларионов, М. Климов, И. Диедоров, М. Егоров, Н. Морду-кин, И. Николаев, С. Панов уо.д.а. бааллара.

Москва комусканигар 1941 жыл сөтинини-ахсынны ыйла-ра саллаат сөрин уотун эртөтү-лөп харса-хабыра суох ааһе-тик атыкара киирбитэ да, дьол-го бийр дараны буулды таппа-тада.

Бирдэ Н. дөрибана уулу-салаарыгар кыргыһаан өстөөхү үррэм баран, дьонлөри бөрөби-кэллэргэ бириккэс ылыттар. Николай бийр дьондо ыстанан кииран хоско сүрөданынан көп-тан кийиан сытар офицеры бытчатчы харбыр.

1941 жыл бүтөһик күннөригэр Калужскай уобаласка Юхновскай туһаайынан киман киирсэр, өстөөх хас да оборонатын то-ро көтүсүлэр. Ойно бийр дөриби-кэлтэз немейтар ууран баран эмне дьонлөри ыткөдүйиһиэ Хомподоен бастагы бааһыры-тын ылар. Ол мантык буолбут. Бийр дьондо көтөн түспүтэ, хостон фашистар быгылааппыт-тар. Николай өтөөт киилэргэ ыстытыллан түсүлэр. Ол камга дьонно кииран сибийтөһиин бөп-буолан эрерин көрөн ылыт. Он-тин өйүн сүтөрөр. Итинне ки-нини сийин быһа ахсубуттар, буюрун таһынан этин ойо аспыт-тар эте.

Уууоран тахсытыгар иини-и стрелковай ретөгэ көлбүүл-лар, онон кавалеристтин арах-сар. 1942 жыл алуунууттин эмне сөрингэ киирэр. Бу Юх-

новскай туһаайыга смалдан Николай Хомподоен мам ыйыгар СССР чилиэнитер ылылар.

С ЭРИН УУУС СЫЛЫГАР иккйин эмсегэллэр—а-тыгар бомба түһөн улаханлык кытуулаанар. Атырдыах ыйы-гар атыкара кииран ийиан стап-койо пулемет каводчига олон Хомподоен кинини солбулар. Пулеметун снаряд табар, эргй-йиан хаалбыта, көмөлөһөөччүтө салгыкка көппүтэ, Николай ыа-раханнык бааһырыта.

Итинчон Хомподоен Смолен-скай таһыгар тийэр.

—Немейтар бөбөртөтүнэн сы-таллара,—дикан ахтар буюуун.—Бийиги бүрдүк сиринөн кии-ран сымы таһыгар сүүрөн түспүшүт. Мин куолубунаа атыкара айоромуу сокус инни-ки сүүрөн ийиан харыбар тантар-бытын. Оттон ытыһым ортотугар буулдыа түһөн төгө көппүтэ.

Бастаан бөсхөдөннүт Смолен-скайга, онтон Москвага, сыбарын Казахстанга—Караганда куоракка госпитальга сытан арыны бэ-тан баран, 1944 жыл кулуи ту-лар сыатыгар дойдуттар эр-гиллибитэ. Дьикиттэр көлбөтө алта саастаах Валодига, үстөх Бостяга куорга олбүттэр эте. Хомолтөтө, кутурбана сүра. Ол эрээрн өрөйи-муну көрсүбүт киһи итин да тулауыта.

Сөрин инвалида кууһө кыйаарынан үлэлээн-хамсаан барыта. «Анна кыһата» кол-хозка сүтүчүталабыта, ийи-иан Советин исполкомугар се-кретардан баран исполком председателинэн быыбардаммы-та. Аналлаах уорон бүтөрөн уонтан тахса сыл колхозка бух-галтердалыта, онтон эмне сель-советка үлэлээбитэ.

Икки сыллаадыта Николай Николаевич пенсияга тахсылы-та. Ол да буоллар сөрин, үлө ветерана бийиги дараны об-щественнай олохтон, таһымр адэиттэз төйө илик.—Субу-руускай аатынан совхоз Соло-вьевскайга өтделенилгытар стар-шай бүтталтер.

Н. Н. Хомподоен. Кыһыл Су-лук орденнаах, хас да бойбуой уонна өйөлөөх үлө медаллар-даах. Оттон ийи Грамоталара, Махтал суруктара бөрт үгүс.

Ара дойдуну көмүскүүр Улуу сөрин уотун ортотунан тэлбит, түөрт уонча сыл үлө үөһүтэр смалдыгыт Н. Н. Хомподоенин чэтиэн-чөдик доруубуһун, үһүн үйөнү баарабыт.

П. М. ВАСИЛЬЕВ.

Мырыла.

СНИМОККА: Н. Н. ХОМПО-ДОВ.

Саллаат набараадамдын дээ түмүтэ

БАТУМИ. Отут жыл анараа өттүгөр Дунай өрүгү туораабын-на орудиены тиэммит баржа темпраналибитэ. Остөөх куу-сөтөх уотун ортотунан Д. Ка-лайка тыһымы муустан туу-хаста да умсубута. Тибэрар кини уонна атын саллааттар немей-руган орудиэ уонна снарядтар быһааммытара. Ити хорсуп быһытын ийиан кини орде-нычач набараалаадымыта. Ол киман баран кини ону билбэтэра.

Батумитаады Государственный театр үлэитигэр соторулаадыта Албат адт ордон III степеня ту-тарыныһа.

СНИМОККА: шоферлар Дмй-рий Балайдына өрөрдэниллар. Н. АНАСТАСЬЕВ фотота.

Биһиэхэ ЭППИЭТТИИЛЭР

КИИИЛЭР ААТТАРЫН ҮЛЭТИГЭР ТУҺУГАР. Дикан тоболоох «Сана олох» таһыат сөтинини буюууулар бэстөтүмүр А. С. Бродников ыстатыйатын исполком муһулабар дьуулаа-тыбит.

Ыстатыйада мыйаллыбат итэ-дестэр кырдьыкыахтар. Олорун сүрөданик трогатар. Ара дойдуну көмүскүүр Улуу сөрингэ ол-бүт буюуушар ааттарын үйө-титэр түһүлэр сельсовет испол-кома быһаарда.

1. Ийэ дойдуну көмүскүүр, чыа-кин ийиан байдаларын олохторун толук уурбугтарга оройуон киһилэр гирроррлаубут өбө-

тиса барборовой плиталарын сурунгарын чөлүгөр түһөрүтө. Албүт буюуушарга ангаан Куль-туре уонна сыннылаан парха-гыдар сага обелигы туруорар-та.

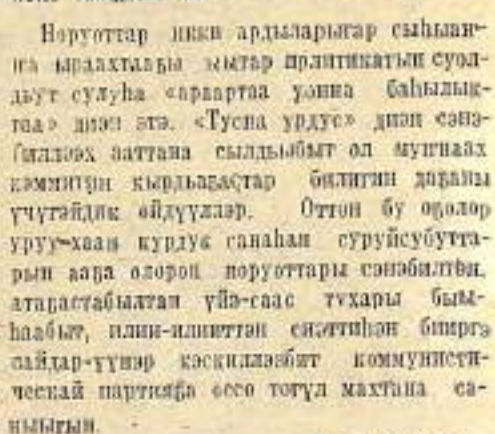
2. Иааматинныктыгары, Ленин аатынан площады, братскай мо-нументы көрүүнү харабымыта. Чураччы орто кална I М.Дээд азисе-кылаастаах аскулаларын комсомольскай, пионерскай го-рилталарыгар сорууахтанына.

3. Гитлеровскай Германияны историческай кыайымы 30 сыла суолуруттар бэлэмнэни баа-һаларын түһүлэр бойгурооһу 1975 жыл тохсункуу ыйга ангаан. микон дьуулаахтар.

В. РОМАНОВ.

Чураччы сельсоветын исполкомун председателэ.

итивная политическая консул-
тациялар боротқоуларга улаша
суолталхатарын белгилетилер.
Раибулғада мытылыбыт көпес-
тиһилер ити факторы өссе ке-
дүттетәх ағорухтара.

Одолору, саяннээрэ, нийинттэрэ

Тема 2630

тык да быттардахкына, уул-
дубут көмүрүк сойбо охсон хаа-
лар. Оттон элүс үлүмнөнөн түс-
гөнник сабыта тутан куттахым-
на, аны киэпкэ салгын хаатта-
ран эмия биір жолуогу өңө-
руөн сөм. Оттон киэпкэ түһө-
риллэн кутулдубут ытарга, би-
лилах, кулон чаастарын бил-
дир-биірдин арааран ылан,
түс-түсөп далайлахха, нарылыах-
ха наада. Ити барыта олус
үүстүк үлө. Ол да ичин сахара
«көмүс үлөтө дуо» дием бэрт
бэргөн этин баар.

Бийиги ювелирдарбыт, бары
үтөлөрүн бийигин дараны илин-
дарынан талдоолор. Алаас ички

